

KRONIKA

Budapeštská konference o vývoji městské a místní správy

Konference konaná v září 1977 byla součástí pravidelných setkání našich a maďarských právních historiků. Zúčastnili se jí též zástupci ostatních socialistických zemí a dále právní historici z Rakouska, Belgie a Holandska.

Zvláštností tohoto setkání byl mimořádně široký záběr, daný již výchozí koncepcí pořadatelské země, v níž se výzkum problematiky města z nejrůznějších hledisek těší již delší dobu mimořádné pozornosti řady společenskovědních oborů. V úvahách o volbě tématu hrála jistě roli i tradičně významná úloha místní samosprávy.

Organizátoři konference rozdělili její jednání do dvou na sebe navazujících částí. V úvodu byly předneseny obecné, resp. tzv. národní referáty, v nichž měl být shrnut vývoj městské a místní správy ve sto letech. Třebaže nelze o všech příspěvcích říci, že by beze zbytku splnily svůj úkol, v řadě případů nebyla totiž dodržena ani časová ani obsahová složka, vytvořilo se tak přeci jen obecné vodítko a rámec, na něž mohlo navázat další jednání konference.

Ze zajímavějších příspěvků je třeba připomenout referát F. Milkové (za nepřítomnou seznámila s jejím obsahem dr. Mertanová), věnovaný rozvoji právní úpravy městské správy Sofie v období buržoazního státu, dále L. Pauliho, zaměřený na hlavní tendence vývoje správy v Polsku v posledních 100 letech, A. Csizmadii k otázkám vývoje místní a městské správy Maďarska, J. Martonyiho, který sledoval nejnovější trendy vývoje správy v Maďarsku; příznivý ohlas vzbudily i oba hlavní československé příspěvky a to K. Malého, jenž sledoval rozvoj správy v českých zemích v období kapitalismu, jakož i L. Bianchiho a K. Závacké, kteří se zaměřili na otázky obecní správy na Slovensku v letech 1918–1928.

Další činnost konference byla rozdělena do dvou sekcí, z nichž jedna byla orientována na oblast městské správy, druhá na správu místní. Významným prvkem, který označil jednání obou sekcí, bylo časově i místně dosti úzce vymezené téma takřka všech přednesených příspěvků.

V první sekci byla hlavní pozornost zaměřena na rozbor trendů, které v období kapitalismu vyústily v úpravu postavení obcí (tj. jednotlivá obecní zřízení), jež smazávala rozdíl mezi obcemi městského typu a obcemi venkovského (neprůmyslového) rázu. Jak vyplynulo z řady příspěvků, bylo možno tento proces pozorovat prakticky ve všech zemích střední a jihovýchodní Evropy. Poukázáno bylo též na tradice, které tento vývoj vytvořily, a jež se v jisté míře projevují i v naší současnosti.

V této sekci byla pozornost věnována i některým zvláštním otázkám, jako např. vztahu městské správy k jiným státním orgánům, problematice hospodářské a podobně.

Těžiště diskuse v druhé sekci tkvělo ve dvou hlavních bodech, a to zkoumání místní správy z hlediska jejího uspořádání a dále vztahu mezi tzv. státní a samosprávnou větví. Vývoj zde byl sledován jednak z hlediska stabilizace územní kompetence, jednak jako proces rozdělování pravomocí mezi různé složky státního resp. správního aparátu.

V této souvislosti je ovšem třeba konstatovat, že proces postupného překonávání dvojkoľejnosti a konstituování jednotné státní správy, jako jeden z typických projevů vítězství socialistické revoluce, byl v naší literatuře již dávno velmi podrobně prozkoumán a zajímavé bylo vlastně až srovnání vývoje jednotlivých zemí.

K přínosům konference je třeba řadit především to, že zcela jasně prokázala přímou, praktickou použitelnost historickoprávních závěrů pro praxi a dále zvýraznila nutnost společného výzkumu pracovníků různých vědních oborů, např. právních historiků, archivářů, vědců zabývajících se pozitivními obory atd., který umožňuje mnohdy daleko hlubší pohled na problematiku, třeba i zdánlivě zcela prozkoumanou.

S jednotlivými hlavními referáty i diskusními příspěvky se budou zájemci mít možnost podrobně seznámit ve sborníku, který pořádající katedra dějin státu a práva univerzity Loranda Eötvöse v Budapešti připravuje.

P. Mates

Správa z Antickej konferencie 1977

Z iniciatívy Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV a v spolupráci s pracoviskami zameranými na výskum a výučbu antickej problematiky, konala sa v dňoch 9.-11. februára 1977 v Dome vedeckých pracovníkov v Libliciaciach konferencia k aktuálnym problémom antickeho staroveku. Účastníci konferencie prerokovali: I. zásadné otázky dal-